Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

►B **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV** ►C1 **2011/93/EU** ◄

av den 13 december 2011

om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF

(EUT L 335, 17.12.2011, s. 1)

Rättad genom:

►C1 Rättelse, EUT L 18, 21.1.2012, s. 7 (93/2011/EU)

▼B

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV ►C1 2011/93/EU ◄

av den 13 december 2011

om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 82.2 och 83.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) Sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, däribland barnpornografi, utgör allvarliga kränkningar av de grundläggande rättigheterna, framför allt barns rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd i enlighet med vad som föreskrivs i Förenta nationernas konvention av år 1989 om barnets rättigheter och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ([3]).

(2) I enlighet med artikel 6.1 i fördraget om Europeiska unionen erkänner unionen de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, vars artikel 24.2 slår fast att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner. Vidare ger Stockholmsprogrammet – Ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd ([4]) uttalad prioritet åt att bekämpa sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi.

(3) Barnpornografi, som består av bilder där barn utsätts för sexuella övergrepp, och andra särskilt allvarliga former av sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn ökar och sprids genom användningen av ny teknik och internet.

([1]) EUT C 48, 15.2.2011, s. 138.
([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 27 oktober 2011 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 15 november 2011.
([3]) EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.
([4]) EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

▼B

(4) Genom rådets rambeslut 2004/68/RIF av den 22 december 2003 om bekämpande av sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi ([1]) tillnärmas medlemsstaternas lagstiftning när det gäller att straffbelägga de allvarligaste formerna av sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, utvidga den nationella behörigheten och tillförsäkra brottsoffer ett stöd som uppfyller vissa minimikrav. I rådets rambeslut av 2001/220/RIF av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden ([2]) fastställs en rad rättigheter för brottsoffer i straffrättsliga förfaranden, bland annat rätten till skydd och ersättning. Dessutom kommer samordningen av lagföring av fall av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi att underlättas genom genomförandet av rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden ([3]).

(5) Enligt artikel 34 i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter åtar sig konventionsstaterna att skydda barn från alla former av sexuell exploatering och sexuella övergrepp. Förenta nationernas fakultativa protokoll av år 2000 till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi och, i synnerhet, Europarådets konvention av år 2007 om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp är avgörande steg i processen för att öka det internationella samarbetet på detta område.

(6) Allvarliga brott som sexuell exploatering av barn och barnpornografi kräver en övergripande strategi som omfattar lagföring av gärningsmän, skydd av barn som är brottsoffer och förebyggandet av fenomenet. Vid genomförandet av åtgärder för att bekämpa sådana brott måste barnets bästa komma i främsta rummet, i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Rambeslut 2004/68/RIF bör ersättas med ett nytt instrument som tillhandahåller en sådan övergripande rättslig ram så att detta syfte kan uppnås.

(7) Detta direktiv bör till fullo komplettera Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF ([4]), eftersom vissa offer för människohandel även är barn som har utsatts för sexuella övergrepp eller sexuell exploatering.

(8) När det gäller straffbeläggandet av handlingar förknippade med pornografiska föreställningar avser detta direktiv sådana handlingar som består i en organiserad liveposering ägnad för en publik; definitionen utesluter därmed personlig och direkt kommunikation mellan samtyckande jämbördiga parter samt barn som har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och deras partner.

([1]) EUT L 13, 20.1.2004, s. 44.
([2]) EGT L 82, 22.3.2001, s. 1.
([3]) EUT L 328, 15.12.2009, s. 42.
([4]) EUT L 101, 15.4.2011, s. 1.

▼B

(9) Barnpornografi inbegriper ofta bilder som visar sexuella övergrepp mot barn som begås av vuxna. Det kan även inbegripa bilder av barn som medverkar i en handling med tydlig sexuell innebörd, eller av deras könsorgan, där bilderna framställs och används för i första hand sexuella syften, och utnyttjas med eller utan barnets vetskap. Vidare omfattar begreppet barnpornografi verklighetstrogna bilder av ett barn som medverkar eller som avbildas som medverkande i en handling med tydlig sexuell innebörd, för i första hand sexuella syften.

(10) Funktionshinder innebär inte i sig automatiskt att det är omöjligt att samtycka till sexuella handlingar. Att utnyttja förekomsten av ett sådant funktionshinder för att kunna företa sexuella handlingar med ett barn bör dock kriminaliseras.

(11) Vid antagandet av lagstiftning om materiell straffrätt bör unionen säkerställa enhetlighet i denna lagstiftning, särskilt när det gäller straffnivåerna. Mot bakgrund av Lissabonfördraget är det lämpligt att påminna om rådets slutsatser av den 24 och 25 april 2002 om den metod som ska tillämpas vid tillnärmning av påföljder där fyra påföljdsnivåer anges. Eftersom detta direktiv innehåller ett ovanligt stort antal olika brott krävs det, för att direktivet ska kunna avspegla vilken grad av allvar det är frågan om, en differentiering av straffnivån som går längre än vad som normalt bör föreskrivas i unionens rättsliga instrument.

(12) Allvarliga former av sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn bör omfattas av effektiva, proportionella och avskräckande påföljder. Detta omfattar framför allt olika former av sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn som underlättas genom användningen av informations- och kommunikationsteknik, exempelvis då kontakt sökes med barn i sexuella syften via sociala medier och chattrum på internet. Definitionen av barnpornografi bör också klargöras och i högre grad anpassas till den som förekommer i internationella instrument.

(13) Det maximala fängelsestraff som föreskrivs i detta direktiv för de brott som avses i direktivet bör gälla åtminstone för de allvarligaste formerna av dessa brott.

(14) För att nå det maximala fängelsestraff som föreskrivs i detta direktiv för brott som rör sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi får medlemsstaterna med beaktande av sin nationella lagstiftning kombinera de straff som föreskrivs i nationell lagstiftning för dessa brott.

▼B

(15) Genom detta direktiv förpliktas medlemsstaterna att i sin nationella lagstiftning fastställa straffrättsliga påföljder för överträdelser av unionens lagstiftning om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Detta direktiv medför inga skyldigheter beträffande tillämpningen i enskilda fall av sådana påföljder eller av något annat befintligt system för brottsbekämpning.

(16) Särskilt i de fall då brott enligt detta direktiv begås för att uppnå ekonomisk vinning uppmanas medlemsstaterna att överväga att införa en möjlighet att ålägga ekonomiska sanktioner utöver ett fängelsestraff.

(17) I barnpornografisammanhang ger termen ”olovligen” medlemsstaterna möjlighet att anse handlingar förknippade med pornografiskt material som försvarliga när de utförs i exempelvis medicinska, vetenskapliga eller liknande syften. Den möjliggör även verksamhet inom ramen för inhemska rättsliga befogenheter, exempelvis myndigheternas lagliga innehav av barnpornografi i samband med straffrättsliga förfaranden eller för att förhindra, upptäcka eller utreda brott. Vidare utesluter den inte möjligheten att åberopa ansvarsfrihetsgrunder eller andra liknande principer som under vissa omständigheter befriar en person från ansvar, exempelvis då telefon- eller internetjourer vidtar åtgärder för att anmäla sådana fall.

(18) Att medvetet skaffa sig tillgång till barnpornografi med hjälp av informations- och kommunikationsteknik bör straffbeläggas. För att kunna hållas ansvarig bör personen i fråga både ha avsikt att besöka en webbplats där barnpornografi finns tillgänglig och känna till att sådana bilder finns där. Påföljderna bör inte tillämpas på personer som oavsiktligt hamnar på webbplatser som innehåller barnpornografi. Att brottet är uppsåtligt kan främst konstateras genom att det har upprepats eller att brotten begicks via en avgiftsbelagd tjänst.

(19) Kontaktsökning med barn för sexuella ändamål via internet utgör en särskild hotbild eftersom internet erbjuder användarna anonymitet på ett sätt som saknar motstycke eftersom de kan dölja sin verkliga identitet och andra personuppgifter som ålder. Samtidigt erkänner medlemsstaterna att det är viktigt att bekämpa kontaktsökning med barn även i andra sammanhang än internet, särskilt när kontakten inte sker via informations- och kommunikationsteknik. Medlemsstaterna uppmuntras att straffbelägga kontaktsökning som syftar till att förmå ett barn att träffa gärningsmannen för sexuella ändamål och som begås i barnets närvaro eller närhet, exempelvis genom att införa ett särskilt förberedelsebrott eller försök till brott enligt detta direktiv eller som en särskild form av sexuellt övergrepp. Oavsett vilken rättslig lösning medlemsstaterna väljer för att straffbelägga ”offline gromning” bör de se till att på ett eller annat sätt lagföra gärningsmännen till sådana brott.

▼B

(20) Detta direktiv reglerar inte medlemsstaternas politik när det gäller frivilliga sexuella handlingar mellan barn som kan ses som ett normalt utforskande av sexualiteten inom ramen för människans utveckling, med beaktande av olika kulturella traditioner och rättstraditioner och nya sätt att etablera och upprätthålla kontakter mellan barn och ungdomar, även genom informations- och kommunikationsteknik. Sådana frågor faller utanför detta direktivs tillämpningsområde. De medlemsstater som väljer att utnyttja de möjligheter som avses i detta direktiv gör detta som ett led i utövandet av sina befogenheter.

(21) Medlemsstaterna bör ange försvårande omständigheter i sin nationella lagstiftning i enlighet med de tillämpliga regler om försvårande omständigheter som fastställts genom deras rättssystem. De bör se till att domare har möjlighet att beakta dessa försvårande omständigheter när de utmäter straffet för gärningsmännen, även om det inte finns någon skyldighet för domarna att tillämpa dessa försvårande omständigheter. Medlemsstaterna bör inte ange dessa försvårande omständigheter i sin lagstiftning när de är irrelevanta med tanke på det specifika brottets art. Relevansen av de olika försvårande omständigheter som anges i detta direktiv bör utvärderas på nationell nivå för vart och ett av de brott som avses i detta direktiv.

(22) Fysisk eller psykisk oförmåga bör inom ramen för detta direktiv även anses omfatta tillstånd av fysisk eller mental oförmåga till följd av narkotika- eller alkoholpåverkan.

(23) Man bör i kampen mot sexuell exploatering av barn fullt ut använda sig av befintliga instrument om beslag och förverkande av utbyte av brott, som Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll, Europarådets konvention från 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott, rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott ([1]) samt rådets rambeslut 2005/212/RIF av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott ([2]). Användning av beslagtagna och förverkade hjälpmedel och utbyte av sådana brott som avses i detta direktiv för att understödja hjälp och skydd till brottsoffer bör uppmuntras.

(24) Sekundär viktimisering av de offer för brott som avses i detta direktiv bör undvikas. I de medlemsstater där prostitution eller medverkan i pornografi är straffbart enligt nationell straffrättslig lagstiftning bör det vara möjligt att inte väcka åtal eller utdöma straff enligt den lagstiftningen om barnet i fråga har begått dessa gärningar som ett resultat av att ha fallit offer för sexuell exploatering, eller om barnet tvingats medverka i barnpornografi.

([1]) EGT L 182, 5.7.2001, s. 1.
([2]) EUT L 68, 15.3.2005, s. 49.

▼B

(25) Som ett instrument för tillnärmning av straffrätt föreskriver detta direktiv straffnivåer som bör tillämpas utan att det påverkar medlemsstaternas specifika kriminalpolitik vad gäller barn som begår brott.

(26) Brottsutredning och åtal bör underlättas för att ta hänsyn till svårigheterna för barn som är offer att anmäla sexuella övergrepp och för att komma åt gärningsmännens anonymitet i cyberrymden. För att säkerställa att de brott som avses i detta direktiv kan utredas och lagföras framgångsrikt bör utredning och lagföring i princip inte vara beroende av en anmälan eller angivelse av brottsoffret, eller dess företrädare, för att kunna inledas. Hur lång den tillräckliga långa tidsperioden för lagföring ska vara, bör fastställas i enlighet med nationell lagstiftning.

(27) Effektiva utredningsverktyg bör göras tillgängliga för dem som ansvarar för att utreda och lagföra de brott som avses i detta direktiv. Dessa verktyg kan omfatta avlyssning av kommunikation, dold övervakning inklusive elektronisk övervakning, övervakning av bankkonton eller andra ekonomiska utredningar, med beaktande av bl.a. proportionalitetsprincipen och de utredda brottens natur och allvar. Vid behov och i enlighet med nationell lagstiftning, bör sådana verktyg även inkludera möjligheten för brottsbekämpande myndigheter att använda dold identitet på internet.

(28) Medlemsstaterna bör uppmana alla personer som har kännedom om eller hyser misstanke om sexuella övergrepp mot eller sexuell exploatering av ett barn att rapportera till de behöriga myndigheterna. Det är varje medlemsstats ansvar att bestämma till vilka behöriga myndigheter sådana misstankar kan rapporteras. Sådana behöriga myndigheter bör inte inskränka sig till barnavårdsmyndigheter eller relevanta sociala myndigheter. Kravet om misstanke ”i god tro” bör syfta till att förhindra att bestämmelsen åberopas för att rättfärdiga att anmälan av helt och hållet inbillade eller osanna uppgifter görs med ont uppsåt.

(29) Reglerna om behörighet bör ändras i syfte att säkerställa att personer från unionen som begår sexuella övergrepp mot barn eller exploaterar barn sexuellt kan åtalas, även om de begår brotten utanför unionen, särskilt genom så kallad sexturism. Med barnsexturism bör förstås sexuell exploatering av barn av en eller flera personer som reser från sin vanliga miljö till ett resmål där de har sexuella kontakter med barn. Vad gäller den barnsexturism som sker utanför unionen uppmuntras medlemsstaterna att med tillgängliga nationella och internationella instrument – inbegripet bilaterala eller multilaterala avtal om utlämning, ömsesidigt bistånd eller överförande av lagföring – att samarbeta med tredjeländer och internationella organisationer i syfte att bekämpa

▼B

sexturism. Medlemsstaterna bör främja en öppen dialog och kommunikation med länder utanför unionen för att göra det möjligt att med stöd av relevant lagstiftning åtala gärningsmän som reser utanför unionens gränser som barnsexturister.

(30) Åtgärder för att skydda barn som är brottsoffer bör vidtas med barnets bästa i främsta rummet och med beaktande av en bedömning av deras behov. Det bör vara lätt för barn som är brottsoffer att få tillgång till rättslig prövning och till åtgärder för att hantera intressekonflikter när sexuella övergrepp mot eller sexuell exploatering av barn förekommer inom familjen. När en särskild företrädare bör utses för ett barn under en förundersökning eller rättegång, kan också en juridisk person, en institution eller en myndighet ikläda sig denna roll. Dessutom bör barn som utsatts för brott skyddas från sanktioner, t.ex. enligt den nationella lagstiftningen om prostitution, om de berättar om sin situation för behöriga myndigheter. Dessutom bör drabbade barns deltagande i straffrättsliga förfaranden i möjligaste mån inte orsaka dem ytterligare trauma till följd av förhör eller visuell kontakt med gärningsmän. Goda kunskaper om barn och barns reaktionsmönster vid traumatiska upplevelser kommer att bidra till att säkra kvaliteten vid bevisupptagning och minska barnets stress under genomförandet av nödvändiga åtgärder.

(31) Medlemsstaterna bör överväga att erbjuda barn som är brottsoffer hjälp på kort och lång sikt. Alla skador som barn vållas genom sexuella övergrepp och sexuell exploatering är betydelsefulla och bör behandlas. Skador till följd av sexuella övergrepp och sexuell exploatering är av sådan art att barnet bör få hjälp till dess att det har tillfrisknat i såväl fysisk som psykisk bemärkelse, vilket innebär att hjälp kan behövas även in i vuxen ålder. Man bör överväga att erbjuda hjälp och råd åt föräldrar eller vårdnadshavare till barn som är brottsoffer, såvida dessa inte är misstänkta för brottet i fråga, så att de kan bistå sitt barn under hela förfarandet.

(32) I rambeslut 2001/220/RIF fastställs en rad rättigheter för brottsoffer i samband med straffrättsliga förfaranden, bland annat rätten till skydd och ersättning. Barn som fallit offer för sexuella övergrepp, sexuell exploatering och barnpornografi bör dessutom få tillgång till juridisk rådgivning och, i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet, till juridiskt ombud, även när det gäller att söka ersättning för skada. Sådan juridisk rådgivning och sådant juridiskt ombud kan också tillhandahållas av de behöriga myndigheterna för att söka ersättning från staten. Syftet med juridisk rådgivning är att offren ska kunna få information och rådgivning om de olika möjligheter som finns tillgängliga för dem. Den juridiska rådgivningen bör ges av en person med lämplig juridisk utbildning utan att denne nödvändigtvis behöver vara

▼B

jurist. Tillgången till juridisk rådgivning och, i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet, till juridiskt ombud bör vara kostnadsfri åtminstone när offret inte har tillräckliga ekonomiska resurser, på ett sätt som är förenligt med medlemsstaternas interna förfaranden.

(33) Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att förebygga eller förhindra handlingar som är relaterade till främjande av sexuella övergrepp mot barn och barnsexturism. Olika förebyggande åtgärder skulle kunna övervägas, exempelvis utarbetande och förstärkning av en uppförandekod och självreglerande mekanismer inom turistindustrin, införande av etiska regler eller ”kvalitetsmärkning” för turistorganisationer som bekämpar barnsexturism eller införande av en uttalad policy för att motverka barnsexturism.

(34) Medlemsstaterna bör fastställa och/eller stärka sina strategier för att förebygga sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, inbegripet åtgärder för att motverka och minska den efterfrågan som ligger till grund för alla former av sexuell exploatering av barn, liksom åtgärder för att minska risken för att barn blir offer, med hjälp av information, kampanjer för att öka medvetenheten samt forsknings- och utbildningsprogram. Vid sådana initiativ bör medlemsstaterna inta ett synsätt som värnar om barnets rättigheter. Det är viktigt att säkerställa att informationskampanjer riktade till barn är lämpade för denna målgrupp och att de är tillräckligt lättbegripliga. Man bör överväga att införa hjälplinjer/telefonjourer.

(35) När det gäller systemet för att rapportera sexuella övergrepp mot eller sexuell exploatering av barn och för att hjälpa barn i nöd bör användningen av de jourtelefonnummer – 116 000 för försvunna barn, 116 006 för brottsoffer och 116 111 för barn – som införts i hela unionen genom kommissionens beslut 2007/116/EG av den 15 februari 2007 om att reservera den nationella nummerserien som börjar med 116 för harmoniserade nummer för harmoniserade tjänster av samhälleligt värde ([1]), uppmuntras och erfarenheter av hur dessa fungerar bör beaktas.

(36) Personer som i sin yrkesverksamhet kan väntas komma i kontakt med barn som fallit offer för sexuella övergrepp och sexuell exploatering bör få lämplig utbildning för att kunna identifiera och bemöta sådana brottsoffer. Sådan utbildning bör främjas för personer inom följande personalkategorier när de kan väntas komma i kontakt med barn som är brottsoffer: poliser, åklagare, advokater, domare och domstolspersonal, personal inom barnhälsan samt inom hälso- och sjukvård, men även omfatta personer i andra personalkategorier som i sitt arbete kan väntas komma i kontakt barn som fallit offer för sexuella övergrepp och sexuell exploatering.

([1]) EUT L 49, 17.2.2007, s. 30.

▼B

(37) För att kunna förebygga sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn bör interventionsprogram eller interventionsåtgärder riktade till sexualförbrytare erbjudas. Dessa interventionsprogram eller interventionsåtgärder bör följa en bred, flexibel strategi med inriktning på de medicinska och psykosociala aspekterna och vara av icke-obligatorisk karaktär. Dessa interventionsprogram eller interventionsåtgärder påverkar inte interventionsprogram eller interventionsåtgärder som förordnas av behöriga rättsliga myndigheter.

(38) Interventionsprogram eller interventionsåtgärder bör inte tillhandahållas som en automatisk rättighet. Det är medlemsstatens sak att avgöra vilka interventionsprogram eller interventionsåtgärder som är lämpliga.

(39) I syfte att förhindra och minimera risken för återfall bör gärningsmännen bli föremål för en bedömning av vilken fara de utgör, och risken för återfall i sexualbrott mot barn. Formerna för en sådan bedömning – exempelvis vilken typ av myndighet som är behörig att beordra och genomföra bedömningen, eller vid vilken tidpunkt under eller efter det straffrättsliga förfarandet denna bedömning bör genomföras samt formerna för faktiska interventionsprogram eller interventionsåtgärder som erbjuds efter denna bedömning – bör vara förenliga med medlemsstaternas interna förfaranden. I samma syfte att förebygga och minimera återfall, bör gärningsmännen också ha möjlighet att delta i fungerande interventionsprogram eller interventionsåtgärder på frivillig basis. Dessa interventionsprogram eller interventionsåtgärder bör inte inkräkta på nationella program för att behandla personer med psykiska störningar.

(40) När det bedöms lämpligt med beaktande av dels vilken fara gärningsmännen utgör, dels risken för återfall i brott, bör dömda gärningsmän tillfälligt eller permanent kunna förhindras att utöva åtminstone yrkesverksamhet som inbegriper direkta och regelbundna kontakter med barn. Vid rekrytering för en befattning som innefattar direkta och regelbundna kontakter med barn ska en arbetsgivare ha rätt att bli informerad om i kriminalregistret intagna fällande domar för sexualbrott mot barn eller om befintliga diskvalifikationer mot att utöva viss verksamhet. Med arbetsgivare avses i detta direktiv även personer som bedriver organisationer som är aktiva inom frivilligverksamhet som omfattar tillsyn över barn och/eller omsorg om barn och som innebär direkt och regelbunden kontakt med barn. På vilket sätt som information överlämnas, till exempel via den berörda personen, liksom det exakta innehållet i informationen och vad som avses med organiserad frivilligverksamhet och med direkt och regelbunden kontakt med barn bör fastställas i enlighet med nationell lagstiftning.

(41) Med vederbörligt beaktande av medlemsstaternas olika rättsliga traditioner utgår detta direktiv från att tillgång till kriminalregisteruppgifter endast beviljas av antingen de behöriga myndigheterna eller den berörda personen. Detta direktiv innebär inte någon skyldighet att ändra de nationella system som reglerar kriminalregistren eller tillgången till dem.

▼B

(42) Syftet med detta direktiv är inte att harmonisera reglerna vad avser berörda personers samtycke vid utbyte av information ur kriminalregister, dvs. huruvida sådant samtycke ska krävas eller inte. Oavsett om samtycke krävs eller inte krävs enligt den nationella lagstiftningen innebär detta direktiv ingen ny skyldighet att ändra den nationella lagstiftningen och de nationella förfarandena i detta hänseende.

(43) Medlemsstaterna kan överväga att vidta ytterligare administrativa åtgärder gentemot gärningsmännen, till exempel genom att i sexualförbrytarregister registrera de personer som har dömts för något av de brott som avses i direktivet. Tillgången till dessa register bör begränsas i enlighet med nationella författningsprinciper och tillämpliga dataskyddsnormer, exempelvis genom att begränsa tillgången till rättsväsendet och/eller de brottsbekämpande myndigheterna.

(44) Medlemsstaterna uppmuntras att skapa mekanismer för uppgiftsinsamling eller kontaktpunkter på nationell eller lokal nivå, i samarbete med det civila samhället, i syfte att observera och analysera fenomenet sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn. För att korrekt kunna utvärdera resultatet av åtgärder mot sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi bör unionen fortsätta sitt arbete med att utveckla metoderna för uppgiftsinsamling i syfte att få fram jämförbar statistik.

(45) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att skapa informationstjänster för att tillhandahålla information om hur man upptäcker tecken på sexuella övergrepp och sexuell exploatering.

(46) Barnpornografi, som utgörs av bilder på sexuella övergrepp mot barn, är en särskild typ av innehåll som inte kan tolkas som uttryck för en åsikt. För att bekämpa barnpornografi måste man minska spridningen av material med sexuella övergrepp mot barn genom att försvåra för gärningsmännen att ladda upp sådant innehåll på webbsidor som är tillgängliga för allmänheten. Det krävs därför åtgärder för att avlägsna innehållet och gripa dem som producerar, sprider eller laddar ner bilder på barn som utsätts för sexuella övergrepp. För att understödja unionens ansträngningar att bekämpa barnpornografi bör medlemsstaterna göra sitt yttersta för att samarbeta med tredjeländer för att se till att sådant innehåll avlägsnas från servrar på deras territorium.

(47) Trots sådana insatser är avlägsnande av barnpornografiskt innehåll vid källan emellertid ofta inte möjlig när originalmaterialet inte finns inom unionen, antingen beroende på att den stat där värdservrarna finns inte är samarbetsvillig, eller eftersom det visar sig ta särskilt lång tid att uppnå ett avlägsnande av materialet från den berörda staten. Mekanismer kan också inrättas för att blockera tillträde från unionens territorium till internetsidor som konstaterats innehålla eller sprida barnpornografi. Åtgärder som medlemsstaterna vidtar i enlighet med detta direktiv för att avlägsna

▼B

eller, i lämpliga fall, blockera webbplatser som innehåller barnpornografi skulle kunna baseras på olika typer av offentliga åtgärder, lagstiftande, icke-lagstiftande, rättsliga eller andra åtgärder. Det bör i detta sammanhang noteras att detta direktiv inte påverkar sådana frivilliga åtgärder som vidtas av internetbranschen för att förhindra att deras tjänster missbrukas eller medlemsstaternas stöd för sådana åtgärder. Oavsett grunden för den åtgärd eller metod som väljs bör medlemsstaterna se till att det görs på ett sätt som tillförsäkrar användare och tjänsteleverantörer en tillfredsställande nivå vad gäller rättssäkerhet och rättslig förutsägbarhet. Både när det gäller avlägsnande och blockering av innehåll som inbegriper övergrepp mot barn bör samarbete mellan offentliga myndigheter etableras och stärkas, särskilt för att säkerställa att nationella förteckningar över webbplatser med barnpornografiskt material är så fullständiga som möjligt och för att undvika dubbelarbete. All sådan utveckling måste ta hänsyn till slutanvändarnas rättigheter, vara förenlig med gällande lagliga och rättsliga förfaranden och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Genom programmet för ett säkrare internet har ett nät av telefonjourer inrättats i syfte att samla in information och säkerställa täckning av och utbyte av rapporter om de mest förekommande typerna av olagligt innehåll på nätet.

(48) Syftet med detta direktiv är att ändra och utöka bestämmelserna i rambeslut 2004/68/RIF. Eftersom de ändringar som görs är många och genomgripande bör rambeslutet för tydlighetens skull ersättas i sin helhet med avseende på de medlemsstater som deltar i antagandet av detta direktiv.

(49) Eftersom målet med detta direktiv, nämligen att bekämpa sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på egen hand och därför, på grund av åtgärdernas omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den artikeln går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(50) Detta direktiv tar hänsyn till de grundläggande rättigheterna och beaktar de principer som framför allt erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet principen om skydd av människans värdighet, förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, barnets rättigheter, rätten till frihet och säkerhet, rätt till yttrande- och informationsfrihet, rätt till skydd av personuppgifter, rätten till

▼B

ett effektivt rättsmedel och rättvis rättegång samt principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff. Detta direktiv syftar till att säkerställa att dessa rättigheter och principer respekteras fullt ut och måste genomföras i enlighet med detta.

(51) I enlighet med artikel 3 i protokollet (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Förenade kungariket och Irland meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.

(52) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet (nr 22) om Danmarks ställning, som är fogat till fördraget om Europeiska unionen och till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar inte Danmark i antagandet av detta direktiv, som därför inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

Detta direktiv fastställer minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder på området sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, barnpornografi och kontaktsökning med barn för sexuella ändamål. Det inför också bestämmelser för att stärka åtgärderna för att förebygga sådana brott och förbättra skyddet av dess offer.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

a) barn: varje person som är under arton år,

b) åldern för sexuellt självbestämmande: den ålder under vilken det enligt nationell lag är förbjudet att ägna sig åt sexuella handlingar med ett barn,:

c) barnpornografi:

i) allt material som avbildar ett barn som medverkar i en handling med uttrycklig eller simulerad sexuell innebörd,

ii) varje avbildning av ett barns könsorgan för i första hand sexuella syften,

▼B

iii) allt material som avbildar en person som framstår som ett barn som medverkar i en handling med uttrycklig eller simulerad sexuell innebörd eller varje avbildning av könsorganen på en person som framstår som ett barn för i första hand sexuella syften, eller

iv) verklighetstrogna bilder av ett barn som medverkar i en handling med uttrycklig sexuell innebörd eller verklighetstrogna bilder av ett barns könsorgan för i första hand sexuella syften,

d) barnprostitution: utnyttjande av ett barn för sexuella handlingar, där pengar eller någon annan form av betalning eller ersättning lämnas eller utlovas som betalning för barnets sexuella handlingar, oavsett om denna betalning, detta löfte eller denna ersättning görs till barnet eller till en tredje part,

e) pornografisk föreställning: liveposering som riktar sig till en publik, även när det sker med hjälp av informations- och kommunikationsteknik,

i) av ett barn som medverkar i en handling med uttrycklig eller simulerad sexuell innebörd, eller

ii) av ett barns könsorgan för i första hand sexuella syften,

f) juridisk person: ett rättssubjekt som har denna status enligt tillämplig lagstiftning, med undantag för stater eller offentliga organ vid utövandet av offentliga maktbefogenheter samt offentliga internationella organisationer.

Artikel 3

Brott som har samband med sexuella övergrepp

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de uppsåtliga handlingar som avses i punkterna 2–6 är straffbelagda.

2. Att i sexuella syften förmå ett barn, som inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande, att bli vittne till sexuella handlingar, även utan att behöva delta, ska vara belagt med ett maximistraff på minst ett års fängelse.

3. Att i sexuella syften förmå ett barn, som inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande, att bli vittne till sexuella övergrepp, även utan att behöva delta, ska vara belagt med ett maximistraff på minst två års fängelse.

4. Att ägna sig åt sexuella handlingar med ett barn, som inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande, ska vara belagt med ett maximistraff på minst fem års fängelse.

▼B

5. Att ägna sig åt sexuella handlingar med ett barn, om

i) missbruk av en erkänd förtroendeställning eller av makt eller inflytande över barnet förekommer, ska vara belagt med ett maximistraff på minst åtta års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst tre års fängelse om barnet uppnått denna ålder, eller

ii) missbruk av barnets särskilt utsatta situation förekommer, framför allt till följd av ett psykiskt eller fysiskt funktionshinder eller en beroendeställning, ska vara belagt med ett maximistraff på minst åtta års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst tre års fängelse om barnet uppnått denna ålder, eller

iii) tvång, våld eller hot brukas, ska vara belagt med ett maximistraff på minst tio års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst fem års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

6. Att genom tvång, våld eller hot förmå ett barn att ägna sig åt sexuella handlingar med en tredje part ska vara belagt med ett maximistraff på minst tio års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst fem års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

Artikel 4

Brott som har samband med sexuell exploatering

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de uppsåtliga handlingar som avses i punkterna 2–7 är straffbelagda.

2. Att förmå eller rekrytera ett barn till att delta i pornografiska föreställningar, eller dra nytta av eller på annat sätt utnyttja ett barn för sådana syften, ska vara belagt med ett maximistraff på minst fem års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst två års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

3. Att tvinga eller med våld förmå ett barn till att delta i pornografiska föreställningar, eller att hota ett barn för sådana syften, ska vara belagt med ett maximistraff på minst åtta års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst fem års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

▼B

4. Att medvetet bevista pornografiska föreställningar där ett barn deltar ska vara belagt med ett maximistraff på minst två års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst ett års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

5. Att förmå eller rekrytera ett barn till att delta i barnprostitution, eller dra nytta av eller på annat sätt utnyttja ett barn för sådana syften, ska vara belagt med ett maximistraff på minst åtta års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst fem års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

6. Att tvinga eller med våld förmå ett barn till barnprostitution, eller att hota ett barn för sådana syften, ska vara belagt med ett maximistraff på minst tio års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst fem års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

7. Att ägna sig åt sexuella handlingar med ett barn, där barnprostitution utnyttjas, ska vara belagt med ett maximistraff på minst fem års fängelse om barnet inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande och minst två års fängelse om barnet uppnått denna ålder.

Artikel 5

Brott som har samband med barnpornografi

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de uppsåtliga handlingar som avses i punkterna 2–6 är straffbelagda när de begås olovligen.

2. Förvärv eller innehav av barnpornografi ska vara belagt med ett maximistraff på minst ett års fängelse.

3. Att medvetet skaffa sig tillgång till barnpornografi med hjälp av informations- eller kommunikationsteknik ska vara belagt med ett maximistraff på minst ett års fängelse.

4. Distribution, spridning eller överföring av barnpornografi ska vara belagt med ett maximistraff på minst två års fängelse.

5. Utbjudande, tillhandahållande eller tillgängliggörande av barnpornografi ska vara belagt med ett maximistraff på minst två års fängelse.

6. Produktion av barnpornografi ska vara belagt med ett maximistraff på minst tre års fängelse.

▼B

7. Det ankommer på medlemsstaterna att besluta huruvida denna artikel är tillämplig på fall som rör barnpornografi enligt artikel 2 c iii, om den person som framstår som ett barn i själva verket var 18 år eller äldre vid tidpunkten för avbildandet.

8. Det ankommer på medlemsstaterna att besluta huruvida punkterna 2 och 6 i denna artikel är tillämpliga i fall då det fastställs att det pornografiska materialet enligt artikel 2 c iv producerats och innehas av producenten enbart för eget privat bruk, i den mån inget pornografiskt material enligt artikel 2 c i, ii eller iii har använts för denna produktion och förutsatt att handlingen inte innebär någon risk för att materialet sprids.

Artikel 6

Kontaktsökning med barn i sexuellt syfte

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att följande uppsåtliga handlingar är straffbelagda:

Förslag som en vuxen ger med hjälp av informations- och kommunikationsteknik i syfte att träffa ett barn som inte uppnått åldern för sexuellt självbestämmande för att begå något av de brott som avses i artiklarna 3.4 och 5.6 ska, om detta förslag har följts av faktiska handlingar som leder till ett sådant möte, vara belagt med ett maximistraff på minst ett års fängelse.

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att det är straffbart för en vuxen att med hjälp av informations- och kommunikationsteknik försöka begå något av de brott som avses i artikel 5.2 och 5.3 genom att kontakta barn som inte har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande i syfte att tillhandahålla barnpornografiskt material som avbildar det barnet.

Artikel 7

Anstiftan, medhjälp och försök

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att anstiftan av och medhjälp till något av de brott som avses i artiklarna 3–6 är straffbelagt.

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att försök att begå något av de brott som avses i artikel 3.4, 3.5 och 3.6, artikel 4.2, 4.3, 4.5, 4.6 och 4.7 samt artikel 5.4, 5.5 och 5.6 är straffbelagda.

Artikel 8

Frivilliga sexuella handlingar

1. Det ankommer på medlemsstaterna att besluta huruvida artikel 3.2 och 3.4 är tillämplig på frivilliga sexuella handlingar mellan jämbördiga parter som är nära i ålder och grad av psykisk och fysisk utveckling eller mognad, förutsatt att handlingarna inte innebar någon form av övergrepp.

▼B

2. Det ankommer på medlemsstaterna att besluta huruvida artikel 4.4 är tillämplig på en pornografisk föreställning som äger rum inom ramen för en frivillig relation när barnet har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande, eller mellan jämbördiga parter som är nära i ålder och grad av psykisk och fysisk utveckling eller mognad, förutsatt att handlingarna inte innebär någon form av övergrepp eller exploatering och att inga pengar eller andra former av ersättning ges som betalning i utbyte mot den pornografiska föreställningen.

3. Det ankommer på medlemsstaterna att besluta huruvida artikel 5.2 och 5.6 är tillämplig på produktion, förvärv eller innehav av material som rör barn som uppnått åldern för sexuellt självbestämmande om materialet produceras och innehas med dessa barns samtycke och enbart för de berörda personernas privata bruk, förutsatt att handlingarna inte innebär någon form av övergrepp.

Artikel 9

Försvårande omständigheter

Förutsatt att följande omständigheter inte redan ingår i brottsrekvisiten för de brott som avses i artiklarna 3–7 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att nedanstående omständigheter i enlighet med relevanta bestämmelser i nationell lagstiftning ska kunna anses som försvårande omständigheter i samband med de relevanta brott som avses i artiklarna 3–7:

a) Brottet begicks mot ett barn i en särskilt utsatt situation, såsom ett barn med ett psykiskt eller fysiskt funktionshinder eller som befann sig i en beroendeställning eller i ett tillstånd av fysisk eller psykisk oförmåga.

b) Brottet begicks av en medlem i barnets familj, en person som sammanbodde med barnet eller en person som har missbrukat sin erkända förtroendeställning eller makt.

c) Brottet begicks av flera personer som agerade gemensamt.

d) Brottet begicks inom ramen för en kriminell organisation i den mening som avses i rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet ([1]).

e) Gärningsmannen har tidigare dömts för brott av samma art.

f) Gärningsmannen har avsiktligt eller genom vårdslöshet utsatt ett barn för livsfara.

g) Brottet begicks med användande av grovt våld eller vållade barnet allvarlig skada.

([1]) EUT L 300, 11.11.2008, s. 42.

▼B

Artikel 10

Diskvalifikation till följd av fällande dom

1. För att undvika risk för återfall i brott ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en fysisk person som har dömts för något av de brott som avses i artiklarna 3–7, tillfälligt eller permanent, kan förhindras att utöva åtminstone yrkesverksamhet som inbegriper direkta och regelbundna kontakter med barn.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att arbetsgivare, när de rekryterar en person till yrkesverksamhet eller organiserad frivilligverksamhet som innefattar direkta och regelbundna kontakter med barn, har rätt att i enlighet med nationell lagstiftning och på lämpligt sätt – såsom tillgång på begäran eller via den berörda personen – begära information om det finns fällande domar för något av de brott som avses i artiklarna 3–7 i kriminalregistret, eller diskvalifikationer till följd av sådana domar att utöva verksamhet som innefattar direkta och regelbundna kontakter med barn.

3. För tillämpning av punkterna 1 och 2 i denna artikel ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att information om förekomsten av en fällande dom för något av de brott som avses i artiklarna 3–7 i kriminalregistret, eller diskvalifikationer till följd av sådana domar att utöva verksamhet som innefattar direkta och regelbundna kontakter med barn, överförs i enlighet med de förfaranden som anges i rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll ([1]) då detta sker på begäran enligt artikel 6 i det rambeslutet och med den berörda personens samtycke.

Artikel 11

Beslag och förverkande

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att deras behöriga myndigheter har rätt att beslagta och förverka hjälpmedel till och vinning av de brott som avses i artiklarna 3, 4 och 5.

Artikel 12

Juridiska personers ansvar

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för något av de brott som avses i artiklarna 3–7 och som begås till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på

a) behörighet att företräda den juridiska personen,

([1]) EUT L 93, 7.4.2009, s. 23.

▼B

b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar eller,

c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Medlemsstaterna ska också vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar i de fall, där bristande övervakning eller kontroll från en person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person under den juridiska personens ansvar att begå något av de brott som avses i artiklarna 3–7 till förmån för den juridiska personen.

3. Juridiska personers ansvar enligt punkterna 1 och 2 ska inte utesluta straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till de brott som avses i artiklarna 3–7.

Artikel 13

Sanktioner för juridiska personer

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person som har ställts till ansvar i enlighet med artikel 12.1 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, som ska innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och som får innefatta andra sanktioner, såsom

a) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,

b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,

c) rättslig övervakning,

d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten, eller

e) tillfällig eller permanent stängning av de inrättningar som har använts för att begå brottet.

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person som har ställts till ansvar i enlighet med artikel 12.2 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder eller åtgärder.

Artikel 14

Avstående från att lagföra eller utdöma påföljd för brottsoffret

Medlemsstaterna ska i överensstämmelse med de grundläggande principerna i sina rättssystem vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de behöriga nationella myndigheterna har befogenhet att avstå från att lagföra eller straffa barn som är offer för sexuella övergrepp och sexuell exploatering för deras deltagande i brottslig verksamhet som de har tvingats att begå som en direkt följd av att de utsatts för någon av de gärningar som avses i artiklarna 4.2, 4.3, 4.5, 4.6 och 5.6.

▼B

Artikel 15

Utredning och lagföring

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att utredning eller lagföring av de brott som avses i artiklarna 3–7 inte är beroende av anmälan eller angivelse av ett offer eller av offrets företrädare, och att straffrättsliga förfaranden kan fortsätta även om den personen har tagit tillbaka sina uppgifter.

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra lagföring av vart och ett av de brott som avses i artiklarna 3, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6 och 4.7, samt, när barnpornografi som avses i artikel 2 c i och ii har använts, av de grova brott som avses i artikel 5.6, under en tillräckligt lång tidsperiod efter det att offret har uppnått myndighetsålder och i en omfattning som motsvarar det berörda brottets svårhetsgrad.

3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att effektiva utredningsverktyg, som de som används när det gäller organiserad brottslighet eller andra grova brott, är tillgängliga för de personer, enheter eller avdelningar som har ansvaret för att utreda eller lagföra brott som avses i artiklarna 3–7.

4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt för utredningsenheter eller utredningsmyndigheter att söka identifiera offren för de brott som avses i artiklarna 3–7, i synnerhet genom att analysera barnpornografiskt material, såsom fotografier och audiovisuella inspelningar som överförts eller ställts till förfogande med hjälp av informations- och kommunikationsteknik.

Artikel 16

Rapportering av misstanke om sexuella övergrepp eller sexuell exploatering

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de regler om sekretess som enligt den nationella lagstiftningen gäller för personer inom vissa yrkeskategorier som har till huvudsaklig uppgift att arbeta med barn, inte utgör ett hinder för möjligheten för dessa personer att rapportera situationer där de har skälig grund att anta att ett barn är offer för brott som avses i artiklarna 3–7, till de myndigheter som är ansvariga för skyddet av barn.

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att uppmuntra alla personer som känner till eller i god tro misstänker att något av de brott som avses i artiklarna 3–7 har begåtts att rapportera dessa till behöriga myndigheter.

Artikel 17

Behörighet och samordning av åtal

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin behörighet när det gäller de brott som avses i artiklarna 3–7, när

▼B

a) brottet helt eller delvis har begåtts inom medlemsstaternas territorium, eller

b) gärningsmannen är medborgare i någon av medlemsstaterna.

2. En medlemsstat ska underrätta kommissionen om den beslutar att fastställa ytterligare behörighet när det gäller ett brott enligt artiklarna 3–7 vilket har begåtts utanför dess territorium, bland annat när

a) brottet har begåtts mot en av dess medborgare eller en person som har sin hemvist på medlemsstatens territorium, eller

b) brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad på den medlemsstatens territorium, eller

c) gärningsmannen har sin hemvist på medlemsstatens territorium.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behörighet omfattar situationer i vilka ett brott enligt artiklarna 5 och 6 och, i den mån det är relevant, artiklarna 3 och 7, begås med hjälp av informations- och kommunikationsteknik till vilken åtkomsten skett från deras territorium, oavsett om denna är baserad inom deras territorium eller inte.

4. Vid lagföringen av något av de brott som avses i artiklarna 3.4, 3.5, 3.6, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 4.7 och 5.6 ska medlemsstaterna, om brottet begåtts utanför den berörda medlemsstatens territorium enligt punkt 1 b i den här artikeln, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att dess behörighet inte är kopplad till villkoret att gärningarna är straffbelagda på den plats där de begicks.

5. Vid lagföringen av något av de brott som avses i artiklarna 3–7 ska varje medlemsstat, om brottet begåtts utanför den berörda medlemsstatens territorium enligt punkt 1 b i denna artikel, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att dess behörighet inte är kopplad till villkoret att åtal endast får väckas på grundval av en anmälan från offret på den plats där brottet begicks, eller en formell underrättelse från den stat där brottet begicks.

Artikel 18

Allmänna bestämmelser om hjälp, stöd och skyddsåtgärder för barn som är brottsoffer

1. Barn som är offer för de brott som avses i artiklarna 3–7 ska ges hjälp, stöd och skydd i enlighet med artiklarna 19 och 20, med beaktande av barnets bästa.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ett barn får hjälp och stöd så snart de behöriga myndigheterna har en skäligen grundad indikation att anta att barnet kan ha utsatts för något av de brott som avses i artiklarna 3–7.

▼B

3. Medlemsstaterna ska, om åldern på en person som utsatts för något av de brott som avses i artiklarna 3–7 är osäker och om det finns skäl att anta att den personen är ett barn, säkerställa att denna person förutsätts vara ett barn för att han eller hon omedelbart ska få tillgång till hjälp, stöd och skydd enligt artiklarna 19 och 20.

Artikel 19

Hjälp och stöd till brottsoffer

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att brottsoffer får hjälp och stöd före, under och en lämplig tid efter avslutande av de straffrättsliga förfarandena, så att de kan utöva de rättigheter som fastställs i rambeslut 2001/220/RIF och i detta direktiv. Medlemsstaterna ska särskilt vidta nödvändiga åtgärder för att skydda barn som anmäler övergrepp som begåtts inom deras familj.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att hjälp och stöd till barn som är brottsoffer inte villkoras av barnets vilja att samarbeta under brottsutredningen, åtalet eller rättegången.

3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att specifika åtgärder som syftar till att hjälpa och stödja barn som är brottsoffer att utnyttja sina rättigheter enligt detta direktiv vidtas efter en individuell bedömning av de enskilda barnens särskilda omständigheter, och att vederbörlig hänsyn tas till barnets synpunkter, behov och problem.

4. Barn som fallit offer för något av de brott som avses i artiklarna 3–7 ska anses som särskilt sårbara brottsoffer enligt artiklarna 2.2, 8.4 och 14.1 i rambeslut 2001/220/RIF.

5. Medlemsstaterna ska, där det är lämpligt och möjligt, vidta åtgärder för att hjälpa och stödja familjen till barn som är brottsoffer att utnyttja sina rättigheter enligt detta direktiv, när familjen befinner sig på medlemsstatens territorium. Framför allt ska medlemsstaterna, där det är lämpligt och möjligt, tillämpa artikel 4 i rambeslut 2001/220/RIF på brottsoffrets familj.

Artikel 20

Skydd för barn som är brottsoffer under brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de behöriga myndigheterna i samband med brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden, i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet, utser en särskild företrädare för ett barn som är brottsoffer, om enligt den nationella lagstiftningen personerna med föräldraansvar inte kan företräda barnet på grund av en intressekonflikt mellan dem och barnet, eller om barnet är ensamkommande eller har skilts från sin familj.

▼B

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att barn som är brottsoffer utan dröjsmål får tillgång till juridisk rådgivning och, i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet, till juridiskt ombud, även för att begära ersättning för skada. Juridisk rådgivning och juridiskt ombud bör tillhandahållas kostnadsfritt om brottsoffret inte förfogar över tillräckliga ekonomiska medel.

3. Utan att det påverkar rätten till försvar ska medlemsstatsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att följande iakttas i samband med utredningar av något av de brott som avses i artiklarna 3–7:

a) Att barnet förhörs utan onödigt dröjsmål efter det att uppgifterna har rapporterats till de behöriga myndigheterna.

b) Att barnet, vid behov, förhörs i lokaler som utformats eller ställts i ordning för detta ändamål.

c) Att barnet förhörs av eller genom yrkeskunniga personer som är särskilt utbildade för detta ändamål.

d) Att samma personer, om så är möjligt och lämpligt, håller alla förhör med barnet.

e) Att antalet förhör blir så få som möjligt och endast utförs om det är strikt nödvändigt för brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden.

f) Att barnet får åtföljas av sitt juridiska ombud eller, om så är lämpligt, av en vuxen som han eller hon själv har valt, såvida det inte föreligger ett motiverat beslut som fastställer något annat med avseende på den personen.

4. Medlemsstaterna ska, i samband med utredningar av något av de brott som avses i artiklarna 3–7, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att alla förhör med ett barn som är offer för brott eller, i förekommande fall, med ett barnvittne, får spelas in audiovisuellt, och att sådana audiovisuellt inspelade förhör får användas som bevisning i straffrättsliga förfaranden inför domstol, i enlighet med bestämmelserna i den nationella lagstiftningen.

5. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att det i samband med straffrättsliga förfaranden i domstol som rör något av de brott som avses i artiklarna 3–7 kan beslutas

a) att förhöret ska hållas inom stängda dörrar,

b) att barnet får höras i domstolen utan att vara närvarande, särskilt genom användning av lämplig kommunikationsteknik.

▼B

6. Medlemsstaterna ska, om intresset för de barn som är brottsoffer talar för detta och med beaktande av andra övergripande intressen, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att skydda barnens privatliv, deras identitet och bild och förhindra offentlig spridning av sådan information som kan leda till att de identifieras.

Artikel 21

Åtgärder mot reklam för möjligheten att begå övergrepp och för barnsexturism

Medlemsstaterna ska besluta om lämpliga åtgärder för att förhindra eller förbjuda

a) spridning av material där det görs reklam för möjligheten att begå något av de brott som avses i artiklarna 3–6, och

b) anordnande för andra, oberoende av om syftet är kommersiellt, av resor i syfte att begå något av de brott som avses i artiklarna 3–5.

Artikel 22

Förebyggande interventionsprogram eller åtgärder

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att personer som befarar att de kan komma att begå något av de brott som avses i artiklarna 3–7 i lämpliga fall får tillgång till effektiva interventionsprogram eller åtgärder för att bedöma och förhindra risken för att sådana brott begås.

Artikel 23

Förebyggande

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, som utbildning och fostran, i syfte att motverka och minska den efterfrågan som ligger till grund för alla former av sexuella övergrepp mot och sexuell exploatering av barn.

2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, även via internet, till exempel informationskampanjer och kampanjer för att öka medvetenheten samt forsknings- och utbildningsprogram, om lämpligt i samarbete med relevanta organisationer inom det civila samhället och andra aktörer, i syfte att öka medvetenheten och minska risken för att barn faller offer för sexuella övergrepp och sexuell exploatering.

3. Medlemsstaterna ska främja regelbunden kompetensutveckling för tjänstemän som kan väntas komma i kontakt med barn som fallit offer för sexuella övergrepp och exploatering, däribland poliser ute på fältet, i syfte att möjliggöra för dem att identifiera och bemöta barn som är offer för brott och barn som eventuellt kan bli offer för sexuella övergrepp eller sexuell exploatering.

▼B

Artikel 24

Interventionsprogram eller interventionsåtgärder på frivillig basis inom ramen för eller efter straffrättsliga förfaranden

1. Utan att det påverkar tillämpningen av interventionsprogram eller interventionsåtgärder som fastställs av behöriga rättsliga myndigheter enligt nationell lag, ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att effektiva interventionsprogram eller interventionsåtgärder finns tillgängliga, för att förhindra och minimera riskerna för upprepade brott av sexuell natur mot barn. Sådana program eller åtgärder ska vara tillgängliga när som helst under de straffrättsliga förfarandena, både i och utanför fängelset, i enlighet med nationell lagstiftning.

2. De interventionsprogram eller interventionsåtgärder som avses i punkt 1 ska uppfylla de särskilda utvecklingsbehoven hos barn som gör sig skyldiga till sexualbrott.

3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att följande personer kan få tillgång till de interventionsprogram eller interventionsåtgärder som avses i punkt 1, nämligen:

a) personer som är föremål för straffrättsliga förfaranden för något av de brott som avses i artiklarna 3–7, på villkor som varken är till förfång för eller strider mot rätten till försvar eller mot kravet på en rättvis och opartisk rättegång, och som särskilt är förenliga med principen om oskuldspresumtionen, och

b) personer som har dömts för något av de brott som avses i artiklarna 3–7.

4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att personer som avses i punkt 3 blir föremål för en bedömning av vilken fara de utgör och eventuella risker för återfall i något av de brott som avses i artiklarna 3–7, i syfte att fastställa lämpliga interventionsprogram eller åtgärder.

5. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att personer som avses i punkt 3 vilka fått motta förslag om interventionsprogram eller åtgärder i enlighet med punkt 4

a) får fullständig information om skälen till förslaget,

b) samtycker till att delta i programmen eller åtgärderna med fullständig kännedom om omständigheterna,

c) kan vägra och, när det gäller dömda personer, blir informerade om de möjliga följderna av en sådan vägran.

Artikel 25

Åtgärder mot webbplatser som innehåller eller sprider barnpornografi

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa ett avlägsnande utan dröjsmål av webbsidor som innehåller eller sprider barnpornografi och vars värdservrar ligger på deras eget territorium, samt sträva efter att uppnå ett avlägsnande av sådana webbsidor vars värdservrar ligger utanför deras territorium.

▼B

2. Medlemsstaterna får vidta åtgärder för att blockera tillträdet till webbsidor som innehåller eller sprider barnpornografi för internetanvändare inom sitt territorium. Dessa åtgärder måste inrättas genom transparenta förfaranden och ska tillhandahålla adekvata skyddsmekanismer, särskilt för att säkerställa att begränsningen inskränks till vad som är nödvändigt och proportionerligt och att användarna informeras om orsaken till begränsningen. Skyddsmekanismerna ska även inbegripa möjlighet till rättslig prövning.

Artikel 26

Ersättande av rambeslut 2004/68/RIF

Rambeslut 2004/68/RIF ersätts härmed med avseende på de medlemsstater som deltar i antagandet av detta direktiv, dock utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter när det gäller tidsfristen för införlivande i nationell lagstiftning av rambeslutet.

Med avseende på de medlemsstater som deltar i antagandet av detta direktiv ska hänvisningar till rambeslut 2004/68/RIF anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 27

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 18 december 2013.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta direktiv införlivas med deras nationella lagstiftning.

3. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 28

Rapportering

1. Kommissionen ska senast 18 december 2015 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en utvärdering av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta direktiv, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag.

2. Kommissionen ska senast den 18 december 2015 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en utvärdering av genomförandet av de åtgärder som avses i artikel 25.

Artikel 29

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

▼B

Artikel 30

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.